

Після імплементації договору урядом Чехо-Словаччини, основні положення зазначених статей потрапили до Конституції, що була прийнята 29 лютого 1920 р. Після цього державно-правове становище Закарпатської України знайшло своє остаточне юридичне оформлення.

Конституція передбачала, що безпосереднє керівництво у Підкарпатській Русі буде здійснювати губернатор, який призначався президентом Чехо-Словаччини. У свою чергу подання на кандидатуру губернатора для президента готували члени уряду. Першим закарпатським губернатором було призначено представника емігрантських русинських кіл Г. Жатковича. Але вже 20 квітня 1920 р. цивільну владу в регіоні передали до рук чеського віце-губернатора, що робило губернаторську посаду фіктивною. Усвідомивши це, Г. Жаткович невдовзі знову повернувся до США.

Таким чином, якщо брати до уваги тогочасні міжнародно-правові норми, територія Закарпаття цілком легітимно на правах широкої автономії, була передана до складу Чехо-Словаччини, яка мала статус суб'єкта міжнародного права. У якості автономної одиниці українське Закарпаття отримало офіційну назву «Підкарпатська Русь». Прага була зобов'язана, згідно з міжнародними правовими нормами та власною Конституцією, гарантувати закарпатцям наявність автономного сейму з широкою юрисдикцією у культурно-господарчих питаннях та представництво у чехословацькому парламенті.

Одержано 17.04.2018

УДК 811.161.2:371.321

Ілля Сергійович ГУДЗЬ,
курсант групи Ф2-104 ХНУВС

*Науковий керівник: старший викладач кафедри українознавства
факультету № 2 ХНУВС Полтавська Д. В.*

СУРЖИК ЯК ПОКАЗНИК НИЗЬКОГО РІВНЯ КОМУНІКАТИВНОГО ЕТИКЕТУ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ МОВНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ ПРАВООХОРОНЦЯ

Професійна діяльність правоохоронців, окрім високих спеціальних кваліфікаційних знань, умінь, вимагає наявності розвинених комунікативних навичок. На сьогодні беззаперечним є те, що розвинені комунікативні якості необхідні всім, хто має справу з людьми, хто покликаний впливати на них, на їх свідомість і поведінку. Проблема комунікативної компетентності є актуальною, оскільки безпосередньо мовна комунікація визначає успіх діяльності юриста будь-якої спеціалізації.

Служба в лавах Національної поліції України сприяє розвитку і закріпленню важливих професійних якостей фахівця, проте вона має такі психологічні особливості, які можуть спричинити небажані зміни в особистості фахівця, які негативно впливають на його роботу та сімейне життя. Розглянемо професійну деформацію мовлення правоохоронця.

Як зазначає Я. Радевич-Винницький, до основних форм професійної деформації правоохоронця на мовленнєвому рівні належать: засвоєння елементів кримінальної субкультури (пенітенціарно-лексичних норм кримінального жаргону, інвективної лексики (образливих, лайливих, вульгарних слів, що потрібні людям у стані афекту, короткочасного сильного переживання: гніву, люті, відчаю, раптової бурхливої радості тощо), правил кримінально окресленого спілкування) та їх застосування у своїй діяльності; спрошення ділового спілкування, порушення норм мовленнєвого етикету (антиетикет), що виражається в зниженні культури й етики спілкування. До порушень норм комунікативного етикету належить, на думку науковців, суржик.

Мовознавець А. О. Скорофатова вважає, що у результаті взаємодії української та російської мов часто порушуються норми сучасної української літературної мови. Тому одним із найважливіших аспектів розроблення загальної проблематики культури української мови в нашій державі є аналіз помилок, які трапляються в процесі мовленнєвої діяльності.

Розглянемо деякі з них:

- уживання росіянізмів замість літературних відповідників: в кінці кінців замість зрештою, в тому числі замість зокрема, так як замість тому що, ряд чогось замість низка, діючий замість чинний;
- ненормативний переклад російських дієслів: закрив замість зачинив, розраховувати замість очікувати, виключити замість вимкнути, попадати замість влучати, попередити замість запобігти;
- калька з російської мови: заключається замість полягає, слідуючий замість наступний, строки замість терміни, співпадіння замість збіг, виключення замість винятки, учбовий замість навчальний, відміняти замість скасовувати;
- утворення найвищого ступеня порівняння прикметників: самі низькі ціни замість найнижчі ціни, самий кращий замість найкращий;
- ненормативний переклад російських прізвищ та по батькові: Миколаєвич замість Миколайович, Вячеславович замість В'ячеславович, Лермонтов замість Лермонтов.

Згідно з останніми статистичними даними, 77,8 % громадян України – це етнічні українці. Із них 85,2 % вважають своєю рідною мовою українську. 10 стаття Конституції України гарантує забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя, проте, існує багато перешкод щодо реального втілення цієї норми. Найголовніша, на нашу думку, низька свідомість у цьому питанні безпосередньо українців, зокрема правоохоронців. Юрист, який не намагається удосконалювати свої знання та вміння щодо нормативного уживання літературної мови, створює своєрідний мовний антиїдждж.

Отже, низький комунікативний етикет, зокрема уживання суржику, негативно впливає на мовлення правоохоронця та спричиняє професійну мовну деформацію, щоб запобігти цьому, необхідно: спілкуватися з колегами та громадянами державною мовою, використовувати словники, читати художню та фахову літературу, контролювати використання зниженої лексики.

Одержано 17.04.2018

